

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง เพลงกล่อมเด็กภาคใต้  
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๙ เรื่อง สุขสันต์เพลงกล่อมเด็ก  
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง เพลงกล่อมเด็กภาคใต้  
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

## เพลงกล่อมเด็กภาคใต้

เพลงกล่อมเด็กภาคใต้โดยทั่วไปจะใช้ถ้อยคำง่าย ๆ มีเสียงคล้องจองกัน แต่ไม่ได้บังคับลักษณะสัมผัส สามารถยืดหยุ่นได้ตามทำนองของผู้ขับกล่อม เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ในแต่ละท้องถิ่นอาจเรียกชื่อแตกต่างกัน เช่น เพลงชาน้อง เพลงร้องเรือ หรือน้องนอน เพลงกล่อมเด็กภาคใต้โดยทั่วไปวรรคแรกของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้โดยทั่วไป วรรคแรกของเพลงกล่อมเด็กมักขึ้นต้นด้วยคำว่า “ฮาเอ้อ” หรือ “ฮาเหอ”

เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ มีเนื้อร้องกล่อมให้เด็กนอนโดยตรงไม่มากนัก ส่วนใหญ่มักแต่งบทร้องให้เป็นคำสอน การประพฤติปฏิบัติตน ปลูกฝังคุณธรรม และสะท้อนเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมด้วย หลายเพลงบอกเล่าถึงคนที่ประพฤติไม่ดี บางเพลงก็เตือนผู้ที่ประพฤติตนไม่เหมาะสม และบางเพลงถึงขั้นเสียดสีประชดประชันบุคคลเหล่านั้นด้วย แต่ผู้ร้องคงจะมีเจตนาแฝงที่จะอบรมให้เด็กโต ที่เป็นลูกหลานหรือบริวารในบ้านได้ยินได้ฟัง และร้อง เพื่อสื่อสารให้คนอื่น ๆ ในชุมชนได้รับรู้ด้วย แม้ว่าผู้แต่งได้กล่าวไว้ เป็นเชิงออกตัวว่า ร้องเพลงกล่อมหลานไม่เกี่ยวข้องกับใคร

## ตัวอย่างเพลงกล่อมเด็กประจำภาคใต้

### เพลง ไก่เถื่อน

“...ไก่เถื่อนเหอ...  
ลูกสาวขี้คร้าน...  
แม่เอาด้ามขวาน...  
นอนให้แม่ปลุก...”

ชั้นเทือนทั้งบ้าน  
นอนให้แม่ปลุก  
แทงวานดั่งพลุก  
ลูกสาวขี้คร้านเหอ...”

ที่มา : สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มที่ ๓๙ เรื่องที่ ๒ เพลงกล่อมเด็ก



แหล่งที่มาของภาพจาก โครงการวาดภาพเพลงกล่อมไทย คณะมัณฑนศิลป์ และคณะ  
ดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ สำนักศิลปวัฒนธรรม